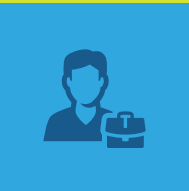

Liever een goede buur!

Een sterkere VTH-uitvoering en effectievere aanpak van overtredingen

De projecten van de Uitvoeringsagenda vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) en het Actieplan aanpak milieucriminaliteit.

INHOUDSOPGAVE

2 Liever een goede buur!

3 Twee programma's voor een schonere en veiligere leefomgeving

4 Uitvoeringsagenda VTH

7 Professionalisering van de beleids- en uitvoeringscyclus – IPO

8 Nieuwe taken beleggen – IenW

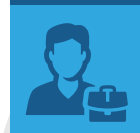
11 Kennisinstructuur – IenW

12 Versterken Interbestuurlijk Toezicht (IBT) – BZK

15 Kwaliteitscriteria – VNG

16 Opdrachtgeverschap – VNG

18 Afhechten bestaande afspraken – IenW

20 Actieplan aanpak milieucriminaliteit

21 Bestuurlijke aandacht – IenW

22 Onafhankelijkheid – IPO

23 Landelijke Handhavingstrategie – IPO

25 Markttoegang en integriteit – JenV

26 Strafrechtelijk proces / capaciteit – JenV

UITSPRAKEN VAN Marjolein Smit - Arnold Bik **5**; Jan van den Bos **6**; Roald Lapperre **9**; Pieter-Jan van Zanten **10**; Peter van der Knaap **13**; Dick van der Velde **14**; Rosita Thé **17**; Rob de Rijck **19**; Anneke van Dijk **24**; Erik Jan van Kempen **27**; Freek Buitelaar **28**

Liever een goede buur!

Elke inwoner van Nederland heeft baat bij een schone, veilige en gezonde leefomgeving. Daarom willen we milieuschade voorkomen in plaats van achteraf herstellen. Eén van de manieren om dit te bereiken is een sterk, effectief stelsel van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH).

Vanuit verschillende publieke partijen werken we aan het programma 'Liever een goede buur!'. Hierin zijn twee deelprogramma's gebundeld: de 'Uitvoeringsagenda VTH' en het 'Actieplan aanpak milieucriminaliteit'. Beide programma's bestaan uit meerdere projecten, die onderling een grote samenhang hebben. Dit document bevat een korte, algemene beschrijving van de projecten, afgewisseld met

citaten van vertegenwoordigers van betrokken partijen.

Met dit document kunt u zich snel een beeld vormen van de programma's en projecten in 'Liever een goede buur!'. U ziet dan ook welke projecten voor u interessant zijn. Misschien wilt u zelfs wel meedoen aan een bepaald project. Op pagina 30 vindt u de contactgegevens. Uw bijdrage is van harte welkom!

Onze burens vormen onze directe leefomgeving. Als iedereen burens heeft die zich ook inzetten voor een schone, veilige en gezonde leefomgeving én zichzelf een goede buur toont, dan komen we er.

Roald Lapperre

*Directeur-generaal Milieu en Internationaal,
ministerie van Infrastructuur en Waterstaat*

Twee programma's voor een schonere en veiligere leefomgeving

De Uitvoeringsagenda VTH en het Actieplan aanpak milieucriminaliteit moeten beide leiden tot een veiligere, gezondere en schonere leefomgeving. De uitvoeringsagenda richt zich vooral op de verdere verbetering van het stelsel van vergunningverlening, toezicht en handhaving. Het Actieplan aanpak milieucriminaliteit richt zich vooral op de verbetering van de uitvoeringspraktijk van een specifiek onderdeel, op operationeel en bestuurlijk niveau. De programma's bestaan uit diverse projecten, die gezamenlijk en integraal worden opgepakt. Ook wordt in de projecten voorgesorteerd op de komst van de Omgevingswet.

VEEL SCHAKELS

De zorg voor een schone, veilige en gezonde leefomgeving is de verantwoor-

delijkheid van velen. Er zijn allerlei organisaties betrokken bij de uitvoeringsagenda en het actieplan. Iedere partij vormt een schakel in de keten, vanuit een eigen rol en verantwoordelijkheid. Gemeenten, provincies, omgevingsdiensten, inspecties, politie, justitie, het Openbaar Ministerie en rijkspartijen, iedereen speelt een eigen, onmisbare rol.

NIEUWE NORM

Iedereen goede buren; dat is het streven van 'Liever een goede buur!'. In de loop van 2022 zijn de meeste projecten afgerond. Er is dan een nieuwe maatschappelijke norm ontstaan: milieu-overtredingen zijn niet acceptabel en daarom worden overtreders aangepakt.

Uitvoeringsagenda VTH

De projecten uit de Uitvoeringsagenda VTH vinden hun basis in de verschillende onderzoeken naar het VTH-stelsel die zijn uitgevoerd. Om inzichtelijk te krijgen hoe het VTH-stelsel functioneert vond in 2015 en 2017 een evaluatie van het stelsel plaats. In 2017 en 2019 is de kwaliteit van de uitvoering van de VTH-taken onderzocht. Deze vier onderzoeken vormden de aanleiding om over te gaan tot een uitvoeringsagenda. De projecten die in deze uitvoeringsagenda zijn opgenomen, moeten ervoor zorgen dat de gesignaleerde verbeterpunten aangepakt worden.

“

“De verregaande aantasting van ons leefmilieu is mondiaal een van de grootste problemen waar de mensheid mee te kampen heeft. Daar liggen veel oorzaken aan ten grondslag. Een daarvan ligt op ons bordje: de criminele handelingen die tot die aantasting leiden. Daar zou in het algemeen meer aandacht voor moeten zijn en de politie heeft daarbij een rol te nemen.”

SLIMME IDEEËN

“Als portefeuillehouder voor het Tactisch afstemmings-overleg en lid van de Milieukamer doe ik mijn best om meer aandacht te vragen voor het onderwerp en slimme ideeën te stimuleren en te faciliteren. Ik doe dat ook als diensthoofd Dienst Speciale Operaties, waaronder het Expertisecentrum Milieu valt. Ik vind dat de aanpak van

Marjolein Smit - Arnold Bik

Sectorhoofd Dienst Specialistische Operaties,
lid van de Milieukamer

milieucriminaliteit veel meer gelinkt moet worden aan de doelstellingen die wij toch al hebben; ik denk dan aan ambtelijke corruptie en ontnemen. Ook dat probeer ik steeds opnieuw op de agenda te krijgen.”

GEEN HOKJES EN ZUILEN

“Wat in ieder geval beter kan, is de samenwerking met de Bijzondere Opsporingsdiensten, die is onvoldoende. Verder kan de basisopleiding van de politie worden verbeterd. Ik zou de deelnemers aan de uitvoeringsagenda en het actieplan het volgende willen meegeven: denk niet in hokjes en zuilen, maar verbind de milieuaanpak aan de meer traditionele doelstellingen, en ontnem – daar waar mogelijk – het wederrechtelijk verkregen voordeel.”

”

“

“Naast de input die we in de verschillende werkgroepen leveren, is de ILT verantwoordelijk voor ‘Inspectieview’. Dat zorgt voor de informatie-uitwisseling tussen verschillende toezichthouders. Nog niet alle omgevingsdiensten zijn daarbij aangesloten. We streven ernaar – samen met het ministerie van IenW – dat dit zo snel mogelijk gebeurt. We willen daarnaast helpen een effectievere strafrechtketen te creëren, met medewerking van alle betrokken organisaties.”

SAMENWERKEN!

“Wat ik wil meegeven aan de deelnemers van de uitvoeringsagenda en het actieplan zijn drie woorden: samenwerken, samenwerken, samenwerken. Gebruik in ieder geval de mogelijkheden die nu al in de wet verankerd zijn. Maak bijvoorbeeld gebruik van de mogelijkheden die de Wet Bibob biedt bij het geven van vergunningen. Daarmee

Jan van den Bos
Inspecteur-Generaal,
Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT)

kan worden voorkomen dat er problemen ontstaan die later in de handhaving moeten worden opgelost. En maak gebruik van Inspectieview. Zowel om informatie met andere toezichthouders te delen, als om informatie te gebruiken in je eigen werk. Bijkomend voordeel van een goed gebruik van Inspectieview is dat er meer inzicht komt in de werking van het stelsel op landelijk niveau.”

VEEL ENERGIE

“De uitvoeringsagenda VTH en het Actieplan aanpak milieucriminaliteit maken veel energie los in de betrokken organisaties. Dat levert allerlei oplossingen op die in de komende jaren geïmplementeerd worden. Over twee jaar plukken we daar de eerste vruchten van, in de vorm van effectiever toezicht en effectievere handhaving en opsporing.”

”

Professionalisering van de beleids- en uitvoeringscyclus

– IPO

UITDAGING

De beleidscyclus en de uitvoeringscyclus van het VTH-stelsel moeten beter op elkaar aansluiten, zo concludeert adviesbureau Berenschot. Dit is nodig om ervoor te zorgen dat lessen uit de praktijk terechtkomen in beleid en dat beleid wordt uitgewerkt in de uitvoering. Deze verbetering is nodig op zowel landelijk als regionaal niveau. De interactie tussen de omgevingsdiensten en het bevoegd gezag is cruciaal voor een goede aansluiting van de cycli. Als deze interactie verbetert, zal het VTH-stelsel als geheel ook beter functioneren.

OPLOSSING

Het project richt zich op het vinden van de juiste balans tussen de positie van de omgevingsdiensten en de bestuurlijke betrokkenheid van het bevoegd gezag.

De focus ligt op:

- Een betere aansluiting van de beleids- en de uitvoeringscyclus
- Het professionaliseren van de vergunningverlening
- Het harmoniseren van mandaten en werkafspraken

PLANNING

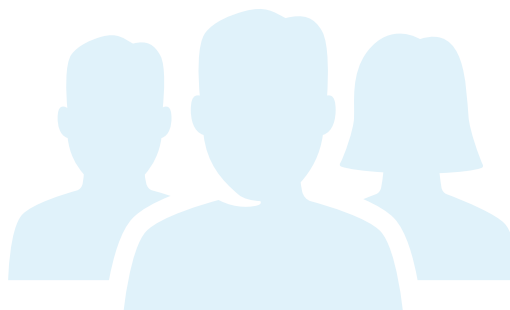
Eerste helft 2021: werkbijeenkomsten;
Bestuurlijk Omgevingsberaad najaar 2021: eerste bevindingen klaar.

BUDGET

IPO financiert het project, het ministerie van IenW draagt € 30.000 bij.

BETROKKEN PARTIJEN

Project Professionalisering van de beleids- en uitvoeringscyclus			
Trekker Inter provinciaal Overleg			
Bedrijfsleven	Bibob	BZK	Functioneel Parket
Gemeenten	IenW	ILT-IOD	Inspecties
IPO	JenV	Justis	Kennisinstituten
ODNL	Omgevingsdiensten	Openbaar Ministerie	Politie
Provincies	VNG		

Nieuwe taken beleggen – IenW

UITDAGING

Ontwikkelingen van buitenaf kunnen leiden tot nieuwe taken binnen het VTH-stelsel. Dit geldt voor grote maatschappelijke thema's, zoals mobiliteit, de circulaire economie en de energietransitie. Ook de Omgevingswet zal leiden tot nieuwe taken. Twee dingen zijn daarbij belangrijk: bepalen wie het bevoegd gezag is voor de betreffende taak, en de taak beleggen bij de partij die deze het beste kan uitvoeren. De vraag is of het bevoegd gezag de uitvoering zelf op zich neemt, of dat de taak thuishoort bij de omgevingsdienst.

OPLOSSING

Een transparant en eenduidig afwegingskader maakt duidelijk waar nieuwe taken in het VTH-stelsel belegd kunnen worden. Tijdens interviews met de betrokken partijen wordt geïnventariseerd welke methodiek het beste werkt bij het onderbrengen van nieuwe taken in het VTH-stelsel. Er vinden ook casestudies plaats. De opgehaalde informatie wordt voorgelegd aan de partners van de Uitvoeringsagenda VTH en het Actieplan aanpak milieucriminaliteit. Zij bepalen gezamenlijk welke onderdelen een vervolg krijgen binnen een van de andere projecten, en op welke manier dit gebeurt; eventueel kan er nog een verdieping plaatsvinden tijdens het tweejaarlijks onderzoek naar de kwaliteit van de uitvoering van de VTH-taken.

PLANNING

Bestuurlijk Omgevingsberaad voorjaar 2021: opleveren van eerste resultaten en een afwegingskader.

BUDGET

€ 15.000

BETROKKEN PARTIJEN

Project Nieuwe taken beleggen			
Trekker Ministerie Infrastructuur en Waterstaat			
Bedrijfsleven	Bibob	BZK	Functioneel Parket
Gemeenten	IenW	ILT-IOD	Inspecties
IPO	JenV	Justis	Kennisinstituten
ODNL	Omgevingsdiensten	Openbaar Ministerie	Politie
Provincies	VNG		

“

“Als DG Milieu en Internationaal zet ik mij dagelijks in voor een schone en veilige leefomgeving. Dat vraagt een slagvaardig en effectief VTH-stelsel. Ons gezamenlijk programma ‘Liever een goede buur!’ geeft een krachtig signaal af dat het handhaven van milieuregels topprioriteit moet zijn.”

PROJECTEN AANJAGEN

“Wij zijn onderdeel van het VTH-stelsel en medeverantwoordelijk voor het functioneren ervan. Alle partijen hebben een belangrijke bijdrage te leveren in het realiseren van de doelstellingen van het programma. Ik zie het als mijn rol om vanuit de systeemverantwoordelijkheid van het Rijk stakeholders te verbinden, projecten waar nodig aan te jagen en knelpunten weg te nemen, zodat wij gezamenlijk de gewenste resultaten kunnen behalen.”

SAMENWERKING

“Ik zou ervoor willen waken om ‘één kers te plukken’. Al deze projecten staan niet op zichzelf, maar vormen samen het grotere geheel. Daarvan moet iedereen zich bewust zijn: de samenhang en de afhankelijkheden tussen

Roald Lapperre

Directeur-generaal Milieu en Internationaal,
ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

de verschillende projecten en organisaties. Samenwerking, daar gaat het om.”

URGENTIE HOOGHOUDEN

“Er is nu beweging in en momentum voor de aanpak van milieucriminaliteit en de versterking van de VTH-uitvoering. Laten we met elkaar de urgentie hooghouden en blijven voortbewegen. Kijk tussentijds concreet naar behaalde resultaten. Blijf hier constant met elkaar over in gesprek en houd de integrale aanpak vast.”

TOEKOMSPERSPECTIEF

“Over twee jaar hebben wij met elkaar al een groot deel van de beoogde kwaliteitsslag gemaakt. De doelstellingen van ‘Liever een goede buur!’ zijn dan zo ingebed in de uitvoering van de VTH-taken dat ze voor alle partijen een vanzelfsprekendheid zijn geworden: aandacht voor het onderwerp, kennisuitwisseling en een effectieve inzet van de beschikbare capaciteit. Allemaal zaken waardoor het programma over twee jaar een belangrijke bijdrage heeft geleverd aan een veiligere en schonere leefomgeving, met minder milieucriminaliteit en meer goede ‘buren’.”

”

“

“Zowel in het Berenschotrapport als in het CCV-rapport wordt de vinger gelegd op de noodzaak meer verbinding en afstemming vorm te geven. Enerzijds tussen landelijk en decentraal beleid en doelstellingen, anderzijds tussen beleid en uitvoering. Het is hierbij noodzakelijk dat discussies over bijvoorbeeld basistaken beslecht zijn, zodat voortgebouwd kan worden aan een professioneler stelsel, voor beleidsvorming én uitvoering. Het is moeilijk uit te leggen dat we nog op veel plekken discussie hierover hebben, terwijl de buitenwereld al een volgende slag in professionaliteit vraagt.”

OVER SCHADUWEN HEEN

“Tip voor de deelnemers aan de uitvoeringsagenda en het actieplan: probeer over eigen schaduwen heen te stappen en niet te blijven hangen in belangen; laat de effectiviteit

Pieter-Jan van Zanten

Voorzitter dagelijks bestuur Omgevingsdienst NL en
Directeur Omgevingsdienst IJsselland

van het stelsel leidend zijn. Hoe maken we de omgeving daadwerkelijk schoner, veiliger en duurzamer – dat is de centrale vraag.”

EFFECTIEF STELSEL

“Over twee jaar werken we al bijna een jaar onder de Omgevingswet en hebben we een goede balans in het benutten en beheren van de leefomgevingskwaliteit. We hebben dan ook een duidelijke en samenhangende cyclus van beleid maken en uitvoeren, waarbij de afstemming vanuit landelijk met het regionale en lokale niveau op alle benodigde randvoorwaarden is ingevuld. Opdrachtgevers en uitvoerders werken samen om het stelsel effectief te laten zijn, en vanuit deze professionele invulling gaan de begrippen ‘nabijheid’ en ‘onafhankelijkheid’ hand in hand.”

”

Kennisinfrastructuur – lenW

UITDAGING

De uitwisseling van kennis en ervaringen is niet optimaal. Dat geldt niet alleen voor de uitwisseling tussen de verschillende organisaties, maar ook voor de uitwisseling binnen de organisaties zelf. Daar komt bij dat milieu-problematiek complexer is geworden. Bovendien vereist de Omgevingswet een nieuwe, meer integrale benadering van de VTH-taken. Er bestaat geen mechanisme voor het systematisch leren van incidenten en het aanpassen aan nieuwe ontwikkelingen. Er zijn diverse initiatieven voor kennisdeling; de vraag is of deze voldoende aansluiten bij de kennisbehoefte van de betrokken partijen en hoe de kennis optimaal kan worden uitgewisseld.

OPLOSSING

Een werkgroep buigt zich over de vraag wat de wensen zijn voor een kennisinfrastructuur. In deze werkgroep zitten vertegenwoordigers van het Veluweberaad, provincie, gemeente, omgevingsdienst en de ministeries van Justitie en Veiligheid, Economische Zaken, Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en lenW. De werkgroep inventariseert de initiatieven op het gebied van kennisinfrastructuur en bekijkt welke ketenpartners al of niet zijn aangesloten. Het project leidt uiteindelijk tot een beschrijving van een robuuste kennisinfrastructuur VTH en een advies over wat er nodig is om deze structuur te realiseren en hoe kan worden aangesloten bij bestaande initiatieven.

PLANNING

Zomer 2021: voorstel van de werkgroep gereed; wordt voorgelegd aan het Bestuurlijk Omgevingsberaad.

BUDGET

€ 25.000

BETROKKEN PARTIJEN

Project Kennisinfrastructuur			
Trekker Ministerie Infrastructuur en Waterstaat			
Bedrijfsleven	Bibob	BZK	Functioneel Parket
Gemeenten	lenW	ILT-IOD	Inspecties
IPO	JenV	Justis	Kennisinstututen
ODNL	Omgevingsdiensten	Openbaar Ministerie	Politie
Provincies	VNG		

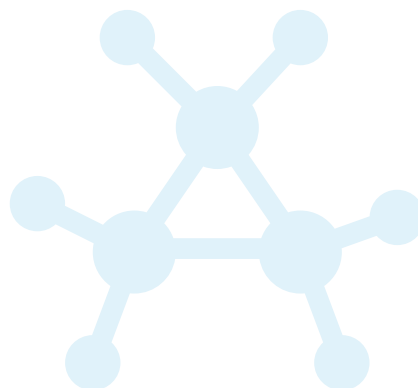
Versterken Interbestuurlijk Toezicht (IBT) – BZK

UITDAGING

Uit onderzoek van adviesbureau Berenschot is gebleken dat de aanpak van het Interbestuurlijk Toezicht (IBT) in de afgelopen jaren is verbeterd. Met name gemeenten ervaren IBT minder als een administratieve opgave. Diverse provincies hebben – samen met gemeenten – alternatieven ontwikkeld met meer diepgang. Toch geeft Berenschot de provincies aanbevelingen voor het versterken van IBT: breng de manier waarop IBT gestalte krijgt in kaart, analyseer dit en trek er lessen uit; ondersteun gemeenten vanuit de coördinerende rol bij de uitvoering van VTH-taken; versterk de horizontale borging van de goede kwaliteit van de VTH-taakuitvoering door de gemeenteraad en provinciale staten.

OPLOSSING

In december 2018 is een Agenda Toekomst van het (interbestuurlijk) Toezicht (ATT) naar de Tweede Kamer gestuurd. In deze agenda komen de eerdergenoemde onderwerpen ook aan bod en inhoudelijk zijn er grote overeenkomsten tussen beide opgaven. Daarom is ervoor gekozen om voor dit project aan te sluiten bij de meerjarige uitvoering van de ATT 2020-2024.

PLANNING

Bestuurlijk Omgevingsberaad najaar 2021: eerste terugkoppeling.

BUDGET

Uitvoering binnen reguliere budgetten (ATT).

BETROKKEN PARTIJEN

Project Versterken Interbestuurlijk Toezicht (IBT)			
Trekker Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties			
Bedrijfsleven	Bibob	BZK	Functioneel Parket
Gemeenten	IenW	ILT-IOD	Inspecties
IPO	JenV	Justis	Kennisinstituten
ODNL	Omgevingsdiensten	Openbaar Ministerie	Politie
Provincies	VNG		

“

“Toezicht en handhaving staan, volgens de missie van Vide, voor onmisbare bijdragen aan het realiseren van maatschappelijke kerndoelen, waaronder veiligheid. Geloofwaardige, gerichte, *evidence-based* en proportionele handhaving staat daarbij voorop. Onafhankelijkheid, voldoende middelen én een duidelijke opdracht zijn hierin hoofdzaken.”

MAXIMAAL EFFECT

“Wij vinden het belangrijk dat er aandacht is voor de balans tussen enerzijds opgaven voor en verwachtingen rond toezicht en anderzijds de mensen en middelen die toezichthouders tot hun beschikking hebben. Bijzondere aandacht is hierbij nodig voor het inzetten van nieuwe (data)technieken en gedragsbeïnvloeding, om een maximaal maat-

Peter van der Knaap

Voorzitter van Vide, beroepsvereniging voor toezichthouders, handhavers, inspecteurs en evaluatoren

schappelijk effect te bereiken. Daarnaast is het essentieel om duidelijkheid te hebben over de verhouding tussen onafhankelijke oordeelsvorming door de toezichthouder en verbinding met het lokale, regionale of nationale beleid.”

ZICHTBARE BIJDRAGEN

“Voor maximale effectiviteit zijn zichtbare bijdragen noodzakelijk. Het is goed dat daarop wordt ingezet. Vanuit onze rol als vereniging valt het op dat deze discussie hier geïsoleerd wordt gevoerd van de gedachtenvorming over de Rijksinspecties en van de Markttoezichthouders. Om een beter inzicht te krijgen over de juiste vormgeving van toezicht, is het nodig om dit beleidsdomein en de bestuurslaag overstijgend te beschouwen.”

”

“

“Met de projectvoorstellen kunnen we gezamenlijk, met alle overheden, stappen zetten in de doorontwikkeling van het VTH-stelsel. Afstemming tussen beleid en uitvoering in de doorontwikkeling van het stelsel moet leiden tot een effectieve uitvoeringsagenda en aanpak van milieucriminaliteit. Een goede balans, tussen bestuurlijke betrokkenheid, beleid en onafhankelijke uitvoering is vaak een kwestie van vertrouwen. Met dit onderwerp, waarin we ervaringen uitwisselen, hopen we hiervoor een basis te leggen.”

UITVOERING ALS UITGANGSPUNT

“Het Interprovinciaal Overleg is trekker van drie projecten, namelijk de projecten ‘Professionaliseren van de uitvoeringstaken en de beleidscyclus’, ‘Landelijke handhavingstrategie’ en ‘Onafhankelijkheid’. We laten de uitvoeringspraktijk dienen als uitgangspunt. Provincies dragen ook allen bij op regionaal niveau. In Zeeland hebben we bijvoorbeeld met gemeenten en omgevingsdiensten een gezamenlijke VTH-strategie opgesteld. Het Bestuurlijk Overleg Omgevingsrecht Zeeland heeft nu opdracht gegeven om gezamenlijk de beleidscyclus beter te laten sluiten. Ook is de intentie om het Bibob-beleid gezamenlijk vorm te geven.”

Dick van der Velde

Gedeputeerde Milieu (inclusief lidmaatschap bestuur Regionale Uitvoeringsdienst) en Vergunningverlening Milieu, Provincie Zeeland

DUIDELIJKHEID OVER MANDATEN

In het Berenschot-rapport en het CCV-rapport is veel uitgezocht en benoemd, maar een aantal zaken behoeven ook een nadere verkenning. Zo zal in onze projecten inzicht moeten worden verkregen in onder meer de toepassing van de Landelijke Handhavingsstrategie, mogelijke gevallen van bestuurlijke inmenging en de afstemming tussen beleid en uitvoering. Verder zouden landelijk de rollen van de verschillende partners in het stelsel duidelijker afgesproken moeten worden en ook in de praktijk gebracht moeten worden. Daarbij moeten ook de mandaten aan de omgevingsdiensten eenduidig zijn. In Zeeland hebben we bijvoorbeeld breed de afspraak dat het mandaat bij de Regionale Uitvoeringsdienst ligt en dat het mogelijke intrekken daarvan op een dossier gemeld wordt in het Algemeen Bestuur. Zo houden we elkaar scherp op de onafhankelijkheid van de omgevingsdienst.”

MOOIE STAPPEN

“Als samenwerking, verantwoordelijkheid en commitment bij allen centraal staat, dan kunnen we weer mooie stappen zetten.”

”

Kwaliteitscriteria – VNG

UITDAGING

De kwaliteitscriteria voor de uitvoering van VTH-taken zijn aan verbetering toe, zo blijkt uit onderzoek. Adviesbureau Berenschot stelt voor om competenties toe te voegen, zoals bestuurlijke sensitiviteit, procesvaardigheid, advisering en redeneren vanuit de maatschappelijke opgave. Ook de praktijk brengt met zich mee dat andere, nieuwe vaardigheden nodig zijn. Zoals de komst van de Omgevingswet. Door deze wet verandert het afwegingskader van de gemeenten, wordt wet- en regelgeving op lokaal niveau bepaald en verandert de sectorale benadering van milieucriminaliteit in een integrale benadering.

OPLOSSING

Voor het maken van een geactualiseerde set kwaliteitscriteria is eerst een verkenning nodig. Welke aanpas-

singen zijn gewenst? Het kan gaan om een minimale aanpassing – zoals het toevoegen van een nieuwe competentie aan de bestaande set – of een geheel vernieuwde set kwaliteitscriteria. En alles daartussenin. Belangrijk punt is dat de criteria moeten aansluiten bij de praktijk en daar goed werkbaar moeten zijn. De betrokken partners praten hierover mee. Ook wordt geïnventariseerd welke initiatieven er al zijn op het gebied van competentieprofielen als gevolg van de Omgevingswet.

De nieuwe of aangepaste set kwaliteitscriteria moet voldoen aan juridische en praktische voorwaarden. Het project eindigt met het delen van de kwaliteitscriteria en het toepassen ervan in de praktijk.

De nieuwe of aangepaste set kwaliteitscriteria moet voldoen aan juridische en praktische voorwaarden. Het project eindigt met het delen van de kwaliteitscriteria en het toepassen ervan in de praktijk.

PLANNING

Bestuurlijk Omgevingsberaad najaar 2022: voorstel voor nieuwe set kwaliteitscriteria.

BUDGET

€ 50.000 (VNG en het ministerie van IenW betalen ieder € 25.000).

BETROKKEN PARTIJEN

Project Kwaliteitscriteria			
Trekker Vereniging van Nederlandse Gemeenten			
Bedrijfsleven	Bibob	BZK	Functioneel Parket
Gemeenten	IenW	ILT-IOD	Inspecties
IPO	JenV	Justis	Kennisinstituten
ODNL	Omgevingsdiensten	Openbaar Ministerie	Politie
Provincies	VNG		

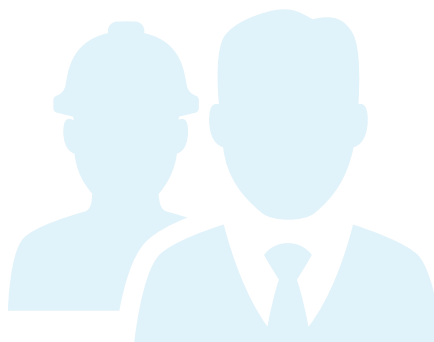
Opdrachtgeverschap – VNG

UITDAGING

De samenwerking tussen het bevoegd gezag en de omgevingsdienst draagt bij aan een goed VTH-stelsel. Adviesbureau Berenschot constateert dat er spanning kan ontstaan tussen de verschillende rollen die het bevoegd gezag heeft ten opzichte van de omgevingsdiensten. Het bevoegd gezag (provincie en gemeente) is niet alleen eigenaar van de omgevingsdienst, maar ook opdrachtgever. Het is zoeken naar een goede afweging tussen het zo kwalitatief hoogwaardig en kosten-efficiënt mogelijk uitvoeren van de VTH-taken. De komst van de Omgevingswet kan invloed hebben op het invullen van goed opdrachtgeverschap, vanwege de nieuwe manier van werken.

OPLOSSING

Tijdens bestuurlijke bijeenkomsten gaan de betrokken partijen met elkaar in gesprek over het goed invullen van het opdrachtgeverschap. De nadruk ligt op de samenwerking met de omgevingsdiensten en de VTH-taakuitvoering in de context van de Omgevingswet. Wat speelt er in de praktijk, wat is nodig voor een optimalisatie van het VTH-stelsel? Tijdens deze bijeenkomsten staan de uitgangspunten van de Omgevingswet centraal. Ook zal dan blijken aan welke aanvullende instrumenten behoefte is.

PLANNING

Bestuurlijk Omgevingsberaad najaar 2021: resultaten bestuurlijke bijeenkomsten gereed.

BUDGET

VNG financiert het project. Uitvoering binnen de reguliere budgetten.

BETROKKEN PARTIJEN

Project Opdrachtgeverschap			
Trekker Vereniging van Nederlandse Gemeenten			
Bedrijfsleven	Bibob	BZK	Functioneel Parket
Gemeenten	IenW	ILT-IOD	Inspecties
IPO	JenV	Justis	Kennisinstituten
ODNL	Omgevingsdiensten	Openbaar Ministerie	Politie
Provincies	VNG		

“

“Vanuit BRZO+ streven wij naar een naadloze samenwerking tussen de toezichtpartners, in nauwe afstemming met het Openbaar Ministerie en de Inspectie Leefomgeving en Transport. Daarbij streven we naar een *level playing field*, waarbij gelijke gevallen op gelijke wijze behandeld worden. We rapporteren jaarlijks over het BRZO-toezicht aan de staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat, de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en de minister van Justitie en Veiligheid. Deze uitvoeringsinformatie is openbaar en maakt onderdeel uit van de ‘Staat van de Veiligheid’, die de staatssecretaris van IenW jaarlijks naar de Tweede Kamer stuurt.”

Rosita Thé

Voorzitter Samenwerkingsprogramma BRZO+

COMPLEX WERKVELD

“BRZO-toezicht is een complex werkveld, waarbij de neiging is om in structuuroplossingen te denken. Wat ons betreft zou het – maatschappelijk – effect van toezicht telkens het uitgangspunt moeten zijn. De effecten van het toezicht kunnen nog verder geoptimaliseerd worden binnen de huidige structuur. We doen dat binnen het meerjarenprogramma BRZO+ bijvoorbeeld met doorontwikkeling van het risico- en informatiegestuurd toezicht, de integrale benadering van toezicht, nieuwe toezichtsinstrumenten en een interventiemix.”

”

Afhechten bestaande afspraken – IenW

UITDAGING

Uit onderzoek van adviesbureau Berenschot blijkt dat het VTH-stelsel verbeterd en versterkt kan worden op het gebied van robuustheid, samenwerking en het creëren van een gelijk speelveld. Waarnemingen uit de praktijk bevestigen deze conclusie. Gemaakte afspraken zijn niet goed 'afgehecht'. Het gaat daarbij om drie dingen: 1. Het bevoegd gezag heeft het basistakenpakket niet volledig ingebracht bij omgevingsdiensten; 2. Er zijn verschillen in organisatievorm van omgevingsdiensten en daarmee ook in de uitvoering; 3. Er is behoefte aan meer harmonisatie in de regionale samenwerking en de samenwerking met de landelijke diensten.

OPLOSSING

Tijdens interviews met de betrokken partijen wordt onderzocht op welke manier de aanbevelingen kunnen worden opgevolgd. Welke gemeentelijke- en provinciale basistaken zijn niet of gedeeltelijk ondergebracht bij een omgevingsdienst? En als ze niet zijn ondergebracht: waarom niet? Vindt de aansturing van omgevingsdiensten altijd plaats vanuit één punt? Beïnvloedt de schaalgrootte van de omgevingsdiensten de kwaliteit van de uitvoering? Is er behoefte aan meer gespecialiseerde diensten, naast de Brzo-omgevingsdiensten? Hoe kunnen de verschillende regierollen worden ingevuld? Deze vragen – en meer – staan centraal tijdens de interviews. De opgehaalde informatie wordt voorgelegd aan de stuurgroep

Uitvoeringsagenda VTH en Actieplan aanpak milieucriminaliteit.

PLANNING

Bestuurlijk Omgevingsberaad voorjaar 2021: eerste resultaten gereed; plus een voorstel voor het vervolg – bijvoorbeeld binnen een van de andere projecten.

BUDGET

€ 15.000

BETROKKEN PARTIJEN

Project Afhechten bestaande afspraken			
Trekker Ministerie Infrastructuur en Waterstaat			
Bedrijfsleven	Bibob	BZK	Functioneel Parket
Gemeenten	IenW	ILT-IOD	Inspecties
IPO	JenV	Justis	Kennisinstituten
ODNL	Omgevingsdiensten	Openbaar Ministerie	Politie
Provincies	VNG		

“

“Handhaving van regels krijgt vaak weinig aandacht. Misschien komt dat wel doordat alle handhaving in wezen een slecht-nieuwsgesprek is en zulke gesprekken nu eenmaal niet populair zijn. Maar het gaat in dit geval om regels over de lucht die wij inademen, de natuur om ons heen, ons voedsel en ons drinkwater, de veiligheid in de omgang met giftige stoffen en vele vergelijkbare belangen. Handhaving van die regels is dan des te meer essentieel en in de bestrijding van de criminaliteit op deze gebieden moet zeker ook het strafrecht zijn verantwoordelijkheid nemen. Ik wil graag aan het CCV-rapport een impuls ontleen om het strafrecht hier te versterken en ik ben blij met de opdracht van de minister van Justitie en Veiligheid om het milieustrafrecht slagvaardiger te maken.”

ACTIEF DEELNEMEN

“Het Functioneel Parket gaat ten eerste zelf zijn processen en werkwijzen herinrichten. Dat waren wij al van plan. Die herinrichting heeft als eerste doel de verbetering van de afdoening van strafzaken. In de tweede plaats neemt het

Rob de Rijck

Landelijk coördinerend Officier van Justitie voor milieuzaken,
Openbaar Ministerie

Functioneel Parket uiteraard zeer actief deel aan de werkgroep die op dit gebied de strafrechten als geheel moet verbeteren.”

KORTERE DOORLOOPTIJD

“Het ene verbeterpunt in dit programma is nog belangrijker dan het andere, maar twee dingen gaan mij in het bijzonder aan het hart. Dat is ten eerste de doorlooptijd van strafzaken, die beslist veel korter moet. Bestrafing heeft immers pas zin en ook voldoende legitimatie als die niet onevenredig laat op de regelovertrading volgt. Mijn tweede punt hangt daarmee samen: het denken over de sanctieering moet verder worden gebracht. Dat gaat over de sanctie als zodanig, maar ook over de samenhang tussen de bestuurlijke bestrafing en de strafrechtelijke. Mijn handvat daarvoor is de instructie die het Europese recht aan de nationale rechtssystemen geeft, dat sancties *doeltreffend*, *evenredig* en *afschrikkend* moeten zijn. Naar mijn stellige overtuiging is de vraag wat die instructie eigenlijk betekent, in de praktijk nog nauwelijks doordacht.”

”

Actieplan aanpak milieucriminaliteit

Het Actieplan aanpak milieucriminaliteit richt zich op het bestrijden van grijze milieucriminaliteit. Grijze milieucriminaliteit omvat alle grove overtredingen waarbij milieuvoorschriften overtreden worden met betrekking tot bodem, afval, lucht en geluid. In 2019 heeft het Centrum voor Criminaliteitsbestrijding en Veiligheid (CVV) een verkennend onderzoek uitgevoerd naar de ervaren knelpunten in de uitvoeringspraktijk. De knelpunten die uit dit onderzoek naar voren kwamen, zijn vertaald in projecten, die zich richten op het voorkómen en aanpakken van milieucriminaliteit.

Bestuurlijke aandacht – IenW

UITDAGING

Milieucriminaliteit staat niet hoog op de bestuurlijke agenda. Dat heeft diverse oorzaken: de schade is vaak niet direct zichtbaar en er zijn geen direct aanwijsbare slachtoffers. Ook vereist het aanpakken van overtreders bestuurlijke moed en geduld.

OPLOSSING

Goede voorbeelden maken duidelijk dat er genoeg mogelijkheden zijn om milieucriminaliteit aan te pakken. Bestuurders die hier ervaring mee hebben, leggen aan hun collega's uit dat het daadkrachtig aanpakken van overtreders voordelen oplevert.

Het resultaat van het delen van goede voorbeelden is dat bestuurders in actie komen. Ze hanteren een nieuwe norm: 'Milieucriminaliteit is niet accepta-

bel'. Omgevingsdiensten voelen zich beter gehoord wanneer zij overtredingen aankaarten bij bestuurders. Omwonenden worden door middel van storytelling gestimuleerd om aan de bel te trekken als zij overtredingen signaleren. Ze weten dat het bevoegd gezag zal handhaven als sprake is van milieucriminaliteit. Potentiële overtreders kunnen ervan uitgaan dat de kans groot is dat ze bestraft zullen worden.

PLANNING

Eind 2021: goede voorbeelden zijn beschikbaar en hebben de aandacht van bestuurders, omgevingsdiensten en omwonenden.

BUDGET

€ 125.000

BETROKKEN PARTIJEN

Project Bestuurlijke aandacht			
Trekker Ministerie Infrastructuur en Waterstaat			
Bedrijfsleven	Bibob	BZK	Functioneel Parket
Gemeenten	IenW	ILT-IOD	Inspecties
IPO	JenV	Justis	Kennisinstituten
ODNL	Omgevingsdiensten	Openbaar Ministerie	Politie
Provincies	VNG		

Onafhankelijkheid – IPO

UITDAGING

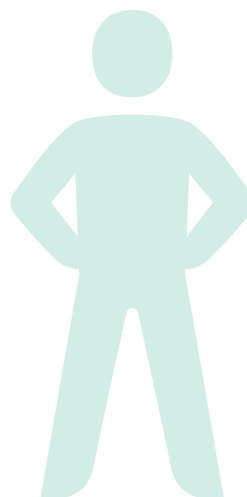
Soms ontstaat spanning tussen de uitvoering van VTH-taken door omgevingsdiensten en de verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag voor deze uitvoering. Het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid (CCV) adviseert om te onderzoeken in welke mate er sprake is van oneigenlijke bestuurlijke inmenging bij het besluit om sancties op te leggen.

OPLOSSING

In dit project is vooral aandacht voor bestuurlijke verwevenheid en integriteit. In welke situaties is sprake van verwevenheid en welke instrumenten zijn geschikt om dit tegen te gaan? Tijdens brede werkbijeenkomsten worden verwevenheid en integriteit verkend en oplossingen besproken. Het gaat hier-

bij vooral om de verhouding tussen de omgevingsdienst en het bevoegd gezag.

Het project bestaat uit twee fases. De eerste fase is een verkenning van de mate waarin oneigenlijke bestuurlijke inmenging voorkomt en hoe deze inmenging kan worden tegengegaan. In de tweede fase wordt uitgezocht hoe de onderwerpen 'bestuurlijke inmenging' en 'integriteit' vaste punten worden op de bestuurlijke agenda.

PLANNING

Eerste helft 2021: uitvoering van de eerste fase; Bestuurlijk Omgevingsberaad najaar 2021: bespreking van de uitkomsten en het maken van afspraken voor de tweede fase.

BUDGET

€ 30.000; IPO levert de projectleider.

BETROKKEN PARTIJEN

Project Onafhankelijkheid			
Trekker Interprovinciaal Overleg			
Bedrijfsleven	Bibob	BZK	Functioneel Parket
Gemeenten	IenW	ILT-IOD	Inspecties
IPO	JenV	Justis	Kennisinstituten
ODNL	Omgevingsdiensten	Openbaar Ministerie	Politie
Provincies	VNG		

Landelijke Handhavingstrategie – IPO

UITDAGING

Om milieucriminaliteit effectief te kunnen aanpakken, moet de overtreding tijdig op het netvlies van toezichthouders en handhavers staan. Belangrijke bronnen voor signalen die duiden op milieucriminaliteit zijn de landelijke inspecties en het reguliere toezicht van de omgevingsdiensten. Vervolgens is een goede afstemming nodig tussen bestuurs- en strafrecht. Een verbetering van deze afstemming moet terechtkomen in een nieuwe versie van de Landelijke Handhavingstrategie (LHS). Deze LHS moet bijdragen aan het herkennen en handhaven van criminele activiteiten en moet breed worden gedragen en toegepast door toezichthouders. Ook door de komst van de Omgevingswet is aanpassing van de LHS nodig, met onder meer de integratie van de bestuurlijke boete voor Seveso-overtredingen. Ook

de rol van de bestuurlijke strafbeschikking milieu (BSBm) komt hierin ter sprake.

OPLOSSING

Dit project omvat meerdere stappen:

- Inzicht krijgen in welke toezichthouders de LHS nog niet gebruiken en ontdekken waarom dat zo is.
- Bestuurlijke aandacht genereren voor het gebruik van de LHS.
- Toezichthouders en handhavers opleiden in het herkennen en begrijpen van criminele motieven.
- Meer aandacht voor de motieven van de overtreder en ketentoezicht bij de toezichthouders en handhavers.
- Actualisatie van de LHS zodat hij aansluit bij de Omgevingswet.

- Betere afstemming met het Functioneel Parket.
- Het instrument van de bestuurlijke boete integreren in de LHS.
- Een herijking van de verhouding tussen het bestuurlijk- en het strafrechtelijk spoor.

PLANNING

Januari 2021: start van de uitvoering.

BUDGET

€ 20.000; IPO levert de projectleider en financiert de penvoering (€ 100.000).

BETROKKEN PARTIJEN

Project Landelijke Handhavingstrategie			
Trekker Interprovinciaal Overleg			
Bedrijfsleven	Bibob	BZK	Functioneel Parket
Gemeenten	IenW	ILT-IOD	Inspecties
IPO	JenV	Justis	Kennisinstituten
ODNL	Omgevingsdiensten	Openbaar Ministerie	Politie
Provincies	VNG		

“

“Milieucriminaliteit is ernstig. Wij hebben er niet alleen nu last van, maar juist de generaties na ons merken de gevolgen ervan. Ondernemers en bedrijven die doelbewust de milieuregelgeving overtreden, moeten verantwoordelijk worden gesteld voor hun handelen.”

KNELPUNTEN WEGNEMEN

“Knelpunten, die door de handhaving, opsporing en vervolging worden ervaren bij de aanpak van milieucriminaliteit, moeten zoveel als mogelijk worden weggenomen. Daaraan wil JenV een bijdrage leveren. Samen met de ketenpartners wil JenV toewerken naar een keten van informatievergaring, opsporing, vervolging en berechting, die sneller werkt en meer bereikt met interventies die doeltreffend, evenredig en afschrikkend

Anneke van Dijk

Directeur-generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving,
Ministerie van Justitie en Veiligheid

zijn. Daarnaast wil JenV een bijdrage leveren aan het versterken van het instrument markttoegang als handhavingsinstrument, zodat alleen bonafide bedrijven toegang hebben.”

TOEKOMSTBEELD

“Over twee jaar staat er een toekomstbestendig VTH-stelsel, dat flexibel en innoverend kan inspelen op allerlei nieuwe uitdagingen. Want het zal niet blijven bij de invoering van de Omgevingswet. Ook ontwikkelingen op het gebied van circulaire economie en de energietransitie maken dat het VTH-stelsel flexibel en innoverend moet zijn. En over twee jaar zetten opsporing en vervolging hun expertise en capaciteit daar in waar het echt nodig is: het strafrechtelijk vervolgen van doelbewuste regelover-treders, *freeriders* en malafide bedrijven.”

”

Markttoegang en en integriteit – JenV

UITDAGING

Milieucriminaliteit wordt grotendeels gepleegd door legale bedrijven. Er zijn mogelijkheden om dergelijke bedrijven de toegang tot de markt te ontzeggen, maar die worden niet optimaal benut. Hierdoor ontstaan zogenoemde 'mala-fide draaideurbedrijven' en dit zorgt voor oneerlijke concurrentie met bedrijven die van goede wil zijn. Als bedrijven de normen opzettelijk overtreden, moeten ze hun markttoegang kunnen verliezen. Toezicht speelt hierbij een belangrijke rol.

OPLOSSING

Markttoegang kan worden gebruikt als handhavinginstrument. In fase 1 van het project krijgen omgevingsdiensten, provincies en gemeenten uitleg over de huidige screeningsmogelijkheden – zoals de Wet Bibob. Dit gebeurt tijdens

voorlichtingsbijeenkomsten. Doordat ze er meer over te weten komen, zullen ze er ook vaker gebruik van maken. Ook is het mogelijk om subsidies terug te vorderen van bedrijven die zich schuldig maken aan milieucriminaliteit.

Fase 2 draait om vinden van een betere balans tussen privaattoezicht en overheidstoezicht. Het is van belang dat er een duidelijk rol- en taakverdeling komt tussen beide vormen van toezicht, zodat ze elkaar versterken. Er is een leidraad voor inspecties; onderzocht wordt wat er nog meer nodig is om tot de juiste balans te komen. Ook moet er een evenwicht gevonden worden tussen de inbreng van kennis door brancheorganisaties en toezichthouders bij de totstandkoming van normen die in

de wetgeving en vergunningen worden opgenomen.

PLANNING

Doorlopend: uitvoering van fase 1 (voorlichting). In 2021 meer gericht op milieucriminaliteit.

2021: uitvoering van fase 2.

BUDGET

Uitvoering binnen reguliere budgetten.

BETROKKEN PARTIJEN

Project Markttoegang en en integriteit			
Trekker Ministerie van Justitie en Veiligheid			
Bedrijfsleven	Bibob	BZK	Functioneel Parket
Gemeenten	IenW	ILT-IOD	Inspecties
IPO	JenV	Justis	Kennisinstituten
ODNL	Omgevingsdiensten	Openbaar Ministerie	Politie
Provincies	VNG		

Strafrechtelijk proces / capaciteit – JenV

UITDAGING

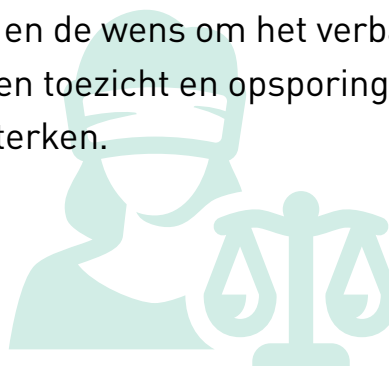
Milieucriminaliteit lijkt te lonen, door de lange doorlooptijden in de strafrechtketen en de niet altijd passende straffen. De efficiëntie van de strafrechtketen en de milieucapaciteit kunnen worden verbeterd.

OPLOSSING

Door de taken duidelijk te verdelen, kan elke organisatie zich nog beter specialiseren in de inhoudelijk en technisch ingewikkelde regelgeving en in de kennis over specifieke bedrijfs- en productieprocessen. De keten van informatievergaring-opsporing-vervolgging-be-rechting werkt dan sneller en bereikt meer met interventies die doeltreffend, evenredig en afschrikkend zijn.

De betrokken organisaties gaan aan de slag met de onderwerpen die zich

lenen voor verbetering. Voorbeelden zijn: sturing op zaken; versterken van de informatiepositie, kennis en kwaliteit van medewerkers; meer werken vanuit geprioriteerde thema's. Daarnaast vindt een fundamentele discussie plaats over de vraag of de verdeling van taken en verantwoordelijkheden van de opsporing optimaal is. Uitgangspunt bij deze gesprekken is de visie uit de Wet op de Bijzondere Opsporingsdiensten over de inrichting van de opsporing op het gebied van het ordeningsstrafrecht. Twee ontwikkelingen spelen een belangrijke rol: de komst van het VTH-stelsel met de omgevingsdiensten en de wens om het verband tussen toezicht en opsporing te versterken.

PLANNING

2021: implementatie van de verbeterpunten.

2021 en verder: optimaliseren van taken aan de hand van de Wet op de Bijzondere Opsporingsdiensten.

BUDGET

Uitvoering binnen reguliere budgetten.

BETROKKEN PARTIJEN

Project Strafrechtelijk proces / capaciteit			
Trekker Ministerie van Justitie en Veiligheid			
Bedrijfsleven	Bibob	BZK	Functioneel Parket
Gemeenten	IenW	ILT-IOD	Inspecties
IPO	JenV	Justis	Kennisinstituten
ODNL	Omgevingsdiensten	Openbaar Ministerie	Politie
Provincies	VNG		

“Vanuit BZK heeft de implementatie van de Omgevingswet prioriteit. Ik vind het belangrijk dat door iedereen wordt gewerkt volgens de ontwerp-principes van de Omgevingswet. We hebben veel aandacht voor een goede uitvoering van de VTH-taken. Daarbij is het Digitaal Stelsel Omgevingswet – DSO – een belangrijk hulpmiddel voor alle overheden, want veel informatie komt digitaal beschikbaar. Tenslotte is BZK inhoudelijk betrokken bij de aanbeveling ‘versterken van het Interbestuurlijk Toezicht’ van de uitvoeringsagenda VTH. De verbinding tussen de lopende Agenda van de Toekomst van het Interbestuurlijk Toezicht – ATT – en de uitvoeringsagenda VTH is belangrijk. Via deze agenda werken gemeenten, waterschappen en provincies aan het versterken van het Interbestuurlijk Toezicht. Ik ben blij dat de uitvoeringsagenda VTH en het ATT nu ook samen kunnen optrekken. Dit voorkomt bestuurlijke drukte bij de betrokken partijen.”

BELANGRIJKSTE UITDAGING

“Als ik alle onderwerpen van de uitvoeringsagenda VTH voor me zie, dan denk ik dat de belangrijkste uitdaging zit in het verbeteren en het verder ontwikkelen van het

Erik Jan van Kempen

Programma-directeur-generaal Omgevingswet,
ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK)

robuuste VTH-stelsel, zoals dit wordt opgepakt binnen het deelproject ‘Professionaliseren van de uitvoeringspraktijk’. Voor een goede implementatie van de Omgevingswet is een goed werkend VTH-stelsel essentieel. Maar ik denk dat het ook belangrijk is dat we nu goed nadenken over eventuele nieuwe taken en waar we die moeten beleggen. Het is goed om dat nu te doen, omdat we voor grote uitdagingen staan op het gebied van woningbouw, klimaatverandering en circulaire economie. Het VTH-stelsel moet hierop ingericht zijn. We willen met z’n allen meer tempo maken bij het realiseren van onze doelstellingen. Dat kan niet altijd, en in het milieu wil je geen fouten maken met onomkeerbare gevolgen; soms moeten we kijken hoe we onze uitvoeringskracht vergroten, processen versnellen en in grotere bewegingen meer voor elkaar krijgen. VTH zit af en toe vast in specifieke regels, de onderliggende publieke belangen krijgen soms ruimte in totaaloplossingen. We hopen dat de Omgevingswet helpt om in integraliteit bewegingen te maken die in kleine onderdelen uitgesplitst niet zouden kunnen of veel langer zouden duren.”

» *vervolg Erik Jan van Kempen*

KANSEN PAKKEN

“Tip voor de deelnemers aan de uitvoeringsagenda en het actieplan: blijf denken vanuit de uitvoeringspraktijk. Het is goed dat we gezamenlijk werken aan verbetering en laten we openstaan voor innovaties, zoals bijvoorbeeld nieuwe technieken bij toezicht als het gebruik van drones en data. Maar denk ook aan andere vormen van toezicht, zoals systeemgericht toezicht binnen het VTH-stelsel en leer van de lessen uit de gedragspsychologie. De kansen zijn er, laten we ze pakken!”

”

“

Freek Buitelaar

Wethouder gemeente Borger-Odoorn,
namens de Vereniging van Nederlandse Gemeenten

“De leefomgeving staat onder druk. Voor de VNG is het belangrijk om milieucriminaliteit te verminderen en een gezonde en veilige leefomgeving voor burgers te kunnen bevorderen. Voorwaarde is een goed functionerend VTH-stelsel, waarbij alle betrokken partijen constructief samenwerken en elkaar weten te vinden.”

BESTUURLIJKE AANDACHT

“De VNG wil meer bestuurlijke aandacht creëren voor het VTH-stelsel. Concreet gaat de VNG aan de slag met de aanpassing van de kwaliteitscriteria en zullen we aan de slag gaan met de opdrachtgeversrol van gemeenten. We gaan onder andere bestuurlijke bijeenkomsten organiseren. We zetten daarmee in op het verstevigen van het huidige stelsel.”

GRIP OP ONDERMIJNING

“Wat mij betreft staan we over twee jaar op het punt dat we door verbeteringen in de onderlinge samenwerking met elkaar kunnen zeggen dat we grip op ondermijning hebben en daarmee de kwaadwillende doeltreffend kunnen aanpakken.”

”

ACHTERGRONDINFORMATIE

- Lysias, Evaluatie van het vernieuwde VTH-stelsel
Waaronder het stelsel van omgevingsdiensten, juli 2015
- Berenschot, Evaluatie wet VTH, Op weg naar een
volwassen stelsel, 6 juni 2017
- Berenschot, Bewust van kwaliteit, Onderzoek naar de
invulling van de artikelen 5.4 en 5.5 uit de wet VTH,
8 juni 2017
- Berenschot, Kwaliteitsborging bij de uitvoering van VTH-
taken, 18 oktober 2019
- CCV - Centrum voor criminaliteitspreventie en veiligheid,
De markt de baas. Een verkenning naar ervaren knelpun-
ten in de aanpak milieucriminaliteit, 16 september 2019

BETEKENIS VAN DE AFKORTINGEN

- lenW: Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
- JenV: Ministerie van Justitie en Veiligheid
- BZK: Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties
- VNG: Vereniging van Nederlandse Gemeenten
- IPO: Interprovinciaal Overleg
- ODNL: Omgevingsdienst NL is de vereniging van de
directeuren van de 29 omgevingsdiensten
(regionale uitvoeringsdiensten) in Nederland
- OM: Openbaar Ministerie
- ILT-IOD: Inspectie voor de Leefomgeving en Transport-
Inlichtingen en Opsporingsdienst

Colofon

Liever een goede buur! - Een sterkere VTH-uitvoering en effectievere aanpak van overtredingen is een gezamenlijke uitgave van de Uitvoeringsagenda VTH en het Actieplan aanpak milieucriminaliteit. Onder deze noemer werken diverse partijen samen aan een sterkere VTH-uitvoering en een effectievere aanpak van overtredingen: IenW, BZK, JenV, IPO, VNG, ODNL, de Nationale Politie, het Openbaar Ministerie, het Functioneel Parket, Justis, Bibob, inspecties, ILT-IOD, omgevingsdiensten.

Contactgegevens:

IenW – DGMI - Directie
Omgevingsveiligheid en milieurisico's
e-mail: Secretariaat.O&M@minienw.nl

Redactie
Ria de Wit / Helder en Duidelijk

Vormgeving
Sybren Vlasblom / Helder en Duidelijk

Fotografie
Shutterstock.com en anderen

Aan deze uitgave is de grootst mogelijke zorg besteed. De auteurs, redactie en uitgever zijn niet aansprakelijk voor eventuele onvolledige of onjuiste informatie.

November 2020

